

mange, der med mig takke for fornøjelige Timer i Studentertiden blandt københavnske Arbejdere. Siden er det de københavnske kommunale Fortsættelseskursus, der have optaget Arbejdet, og det er fornøjeligt at se, at siden 1897 er Elevantallet gaaet op fra 300 til omkring 4,000. Men det er rigtigt, naar der siges, at af hele den samlede Ungdom er det alligevel kun et Mindretal, der faar fortsat Undervisning og Paavirkning; det er højt regnet kun en Trediedel. Jeg forstaaer derfor saa godt, at man ser sig om efter nye Midler til at faa fat paa dem, man ikke hidtil har faaet fat paa, og jeg forstaaer ogsaa meget godt, at man i sin Søgen standser ved det Arbejde, der er gjort i Tyskland og navnlig er gjort af Kerschesteiner i München. Jeg mener ogsaa, at vi dér kunne hente adskilligt til Efterfølgelse. Men een Ting vilde jeg nødig, at vi skulde hente fra Bajern eller Tyskland og det er det obligatoriske. I saa Henseende er jeg enig med det ærede Medlem fra Vejle (Nørgaard). Men for øvrigt mener jeg, at det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds slet ikke har ønsket obligatorisk Undervisning for Ungdommen i 14—17-Aars Alderen. Jeg har ikke Følelsen af, at han udtalte noget som helst i denne Retning.

Den Undervisning, der gives i München, er en afgjort industriel Undervisning, den er afgjort knyttet til de forskellige Arbejdsfag, og jeg tror, at der er adskilligt dér for os at lære. Navnlig vilde jeg gerne fremhæve en Ting, som jeg syntes ikke blev tilstrækkelig fremhævet af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), og det er den historiske Belysning, hvori man paa disse Skoler stiller det Fag, som Eleverne arbejde i. Jeg tror, at det har en ganske overordentlig stor Betydning med Hensyn til at uddybe Elevens Kærlighed til sit Arbejdsfag, hans Interesse derfor, hans Forstaaelse deraf, at han ser sit Fag stillet i historisk Belysning. Her kunne vi lære overordentlig meget. Jeg har det Indtryk, at vore Haandværkere ere overordentlig dygtige, at de gøre et solidt og dygtigt Arbejde, men jeg har ogsaa det Indtryk, at de ligesom mangle Forstaaelsen af de Skønhedskrav, man kan stille til dem. Netop i den Henseende vilde det være af uvurderlig Betydning, om man fik Fagene stilledes i historisk Belysning, om man førte de unge Haandværkere ind paa vore Museer. Desværre ere vore Museumsforhold i en overordentlig beklagelig Tilstand, saa det er vanskeligt at gøre de Studier, man ellers kunde gøre, og drage

den Nytte af Museerne, som man ellers kunde. Men forhaabentlig ordnes ogsaa dette, og jeg tænker mig Dagskoler for Lærlinge her i København og rundt omkring i vore Byer, hvor det historiske kommer til at spille en afgørende Rolle; saa kunde saadanne Skoler — jeg ved ikke, om de tekniske Skoler kunde bruges som Grundlag, eller om der skal helt nye Skoler til — blive udmærkede Forskoler for den Skole, som nu til Efteraaret vil blive oprettet her i København for Kunsthaandværk med den kendte Maler Møller-Jensen som Leder. Dér kunde de dygtigste af Eleverne i Skolerne samles og faa en videregaaende Uddannelse, og jeg er ganske sikker paa, at det vilde sætte yppig Frugt for vore Haandværkere, og at det navnlig vilde sætte yppig Frugt rundt omkring i vore Hjem, idet vi kunde faa det indrettet ganske anderledes hyggeligt for de samme Penge; vi kunde faa kønnere Møbler, kønnere Bygninger o. s. v., og det er noget, som ikke er saa let at vurdere. Saadanne Fagskoler kunne vi ikke faa paa Landet; dér ere vi henviste til at støtte det, vi allerede have, og arbejde det videre frem, hjælpe til, at saa mange som muligt kunne faa Understøttelse til at komme paa vore Fortsættelsesskoler og tilbringe en Vinter dér, og ogsaa hjælpe til, at vore Aftenskoler kunne blive udvidede og gaa over til Dagskoler, som nævnt baade af den højtærede Kultusminister og det ærede Medlem fra Vejle (Nørgaard). Jeg tror, man uden større Vanskelighed kunde rundt omkring faa oprettet saadanne Skoler; et enkelt Stedovre i Jylland er der gjort Forsøg i denne Retning. Hvad om flere Lærere slog sig sammen, om ogsaa andre end Lærere, ogsaa Kvinder virkede med dér, og jeg har den Tro, at ogsaa en Del Præster vilde være med til et Arbejde i saadan en Dagskole for den konfirmerede Ungdom. Det er da heldigvis ikke alle Præster i Danmark, som skulle placeres som fødte Medlemmer for at gøre et Stykke Arbejde.

Jeg maa maaske i denne Forbindelse faa Lov til dybt at beklage den Henvendelse, som er kommen fra Repræsentanter for den danske Præsteforening her til Regering og Rigsdag, om, at Præsterne maa faa Lov til at vedblive at være fødte Medlemmer af Skolekommissionerne. Jeg synes ærlig talt ikke, at de gode Præster kunde give Præsterne en mere udpræget Mistillidserklæring end den, de have givet dem ved deres Henvendelse. De mene altsaa, at deres Arbejde er saa lidt værd, at de ikke kunne opretholdes i deres Stilling i Kraft af deres